

Nederlandse Clubmakers in de periode 1890 tot 1939

Het werk van een golf professional in de beginperiode van golf in Nederland was veelzijdig. Men verwachtte dat hij naast het lesgeven aan de leden ook andere diensten zou leveren, zoals bijvoorbeeld het spelen met leden, het organiseren van wedstrijden, het bijhouden van handicaps van spelers en de rol van caddiemaster.

Een van de belangrijkste activiteiten was het maken van golf clubs voor de leden van de club. Het maken en het leveren van golf clubs was lang niet zo makkelijk als vandaag de dag. Alles werd met de hand gemaakt, er zaten uren werk in iedere golf club. Een bekwaam clubmaker was een echte ambachtsman en zijn bekwaamheid kon een grote invloed hebben op het spelplezier van zijn klanten.

Het maken van een golf club was een lang proces dat begon met het maken van de kop van de club. Een professional bestelde deze ijzeren koppen direct bij een Schotse fabrikant, bij bestelling gaf hij dan het gewenste gewicht van de kop aan. Daarnaast kocht hij dan bij diezelfde fabrikant ook een stempel met zijn naam en de naam van de golfbaan waar hij werkte om zo de koppen te kunnen markeren.

Bij houten clubs deed de professional de fabricatie zelf, beginnend met een blok Persimmon hout waarbij hij door middel van verschillende raspens, vorm kon geven aan de kop. Hij kon dan zelf bepalen hoe zwaar de kop werd door lood in de kop te smelten of bepalen welke vorm kop het beste zou passen bij een bepaalde speler voor wie hij de club maakte. Clubs werden bijna nooit gemaakt als winkelvoorraad maar op bestelling van een specifieke klant.

Na het maken van de kop werd de club voorzien van een hickory shaft. De professional kon de torsie van de shaft bepalen door naar de groeiringen te kijken. Flex kon worden aangepast door de taper van de shaft te veranderen en de kick point kon worden bepaald door het dunste stuk van de shaft hoger of lager te maken.

Als de club helemaal klaar was kon de professional deze verkopen aan zijn klant, er was echter geen sprake van een vrije handel. Het bestuur van de golfclub legde contractueel vast wat de professional mocht vragen voor een club.

In Nederland waren er verschillende professionals die het ambacht van clubs maken hadden geleerd, meestal van hun eigen professional toen zij nog assistent waren.

In de 19^e eeuw waren er maar twee professionals actief in Nederland.

De allereerste clubmaker van Nederland was John Duncan Dunn, een derde generatie Schotse clubmaker die een eigen fabriek had in Bournemouth (Eng.). Dunn heeft geen club in Nederland gemaakt, maar liet de clubs overkomen uit Engeland om te verkopen aan de eerste golfers van Nederland (1890 – 1895). Zijn clubs waren van de hoogste kwaliteit en ontworpen om gebruikt te worden met de oude Guttie golfbal. Zijn clubs zijn te herkennen aan een dik handvat, koppen zonder groeven en de houten waren longnose clubs met een scare splice.

Zijn opvolger op de Haagsche had ook de naam Dunn, John Dunn (Haagsche 1895-1910). Hij was geen ervaren golfprofessional en moet de basis vaardigheden hebben geleerd van zijn naamgenoot. De clubs van John Dunn zijn zeldzaam en maar één of twee zijn gedateerd in de 19e eeuw. Daarna heeft hij clubs gemaakt onder de naam Dunn & Son tot circa 1910.

In het begin van de eeuw kwam golf in Nederland langzaam op gang. Het aantal golf professionals in Nederland groeide mee.

Hier volgt een chronologische lijst van golf professionals die clubs hebben gemaakt onder hun eigen naam:

Albert J Ife, (Haagsche 1903-07, Doornsche 1907-10, Haagsche 1910-1927) Albert was over de hele wereld beroemd als clubmaker, in Nederland heeft hij sublieme lognose putters gemaakt en zijn clubs zijn voorzien van de stempel 'AJ IFE'.

Bertram Dunn (Oranje GC 1903-10 en Noordwijk 1914-1955) Na de samenwerking met zijn vader John Dunn heeft Bertram op Noordwijk (tot 1930) zeer mooie clubs gemaakt. Eerst met een hickory shaft en later ook met stalen shafts.

Henry Burrows (Doornsche 1910 – 17 en Voorne) De clubs van Henry Burrows zijn verassend zeldzaam. Burrows had een voorliefde voor baanarchitectuur en baanonderhoud, waarschijnlijk heeft hij daardoor weinig clubs gemaakt.

Edward J Hill (Kennemer 1910-12, Hilversumsche 1913-23) was een relatief onervaren clubmaker, zijn ijzers worden sporadische gevonden.

Jacob Oosterveer (Kenemmer 1917-26, Toxandria 1927-32) was bekend als speler maar heft clubmaking van Ife geleerd en zijn clubs zijn van goede kwaliteit. Hij is vaak van golfbaan veranderd en gebruikt daarom zijn naam met Holland als stempel.

E N Kettley (Kennemer) verbleef maar kort in Nederland omdat hij werd opgeroepen door het Britse Leger in 1917, hij heeft mooie houten clubs gemaakt in kleine aantallen.

Frank Spalding, (Twentsche 1926-34). De eerste clubs die hij verkocht waren van Cochranes met de stempel Spalding's Special. Daarna heeft hij prachtige houten clubs gemaakt met de stempel van de Twentsche.

Leslie King, (Kennemer 1927-47). Zijn clubs zijn vaak te vinden, hij gebruikte verschillende fabrikanten om de ijzere koppen te maken. Hij gebruikte ook verschillende club stempels o.a. Zandvoort GC en Kennemer GC.

Jos van Dijk, (De Pan 1917-58) Ondanks zijn lange verblijf op de Pan zijn, zijn clubs relatief zeldzaam, bijna al zijn ijzers kwamen van William Gibson (Kinghorn). Hij heeft waarschijnlijk de fabriek van Gibson bezocht toen hij aan The Open in St Andrews meedeed in 1927.

Bert Lambert, (Haagsche 1927-40) zijn clubs met een hickory shaft zijn zeldzaam, hij heeft heel veel clubs met een stalen shaft gemaakt. In 1938 importeerde hij 250 stalen shafts per maand!

Charles Warren (Knokke, België, 1910-27) Ondanks dat Warren nooit in Nederland heeft gewerkt, heeft hij veel clubs verkocht op de Domburghsche (waar hij ook de baan heeft aangelegd). Alle clubs kregen de stempel van Knokke.

William Woodward (Eindhoven 1928-34) Woodward heeft de clubs gemaakt voor de spelers voordat de golfbaan in 1930 open ging. Zijn houten zijn prachtig, daarnaast kocht hij veel ijzers van Jack White van Suningdale.

Piet Witte,(Dommel 1929- 62) Hij had het vak geleerd van Douglas Monk als zijn assistent op de Hilversumsche. Witte heeft verassend weinig clubs gemaakt, allemaal in de stalen shaft periode. Hij verkocht zijn clubs op Eindhoven, Toxandria en de Dommel.

WGL Raglass, (Toxandria 1932-40) Raglass heeft het vak geleerd van Piet Witte en heeft, tot de Tweede Wereldoorlog, clubs gemaakt op Toxandria. Hij is in 1940 opgepakt en naar de beruchte Colditz gevangenis gestuurd.

Douglas Monk, (Hilversumsche 1923-39 en 1948- 57) Zijn passie was clubmaking, hij bleef liever in zijn werkplaats dan dat hij les gaf op de baan. Hij heeft veel clubs gemaakt, en deze waren van de hoogste kwaliteit. Na 1935 maakte hij alleen clubs met stalen shafts.

Gerard de Wit (Haagsche) Als wedstrijdspeler had hij weinig tijd om clubs te maken, maar als assistent op de Haagsche had hij wel het vak geleerd. Promotionele clubs met zijn naam zijn te vinden.

Wim van Dijk (Amsterdam 1934-54) Heeft alleen clubs met stalen shafts gemaakt.

D Lloyd, (Rotterdamsche GC, 1934-36) Lloyd heeft club making geleerd van Dunn in Noordwijk, hij heeft clubs gemaakt met stalen shafts.

Jan Blaansjaar, (Hattemse, 1930-60) Zijn clubs zijn relatief zeldzaam, en hij heeft waarschijnlijk ook niet veel clubs gemaakt.

Het ambacht van clubmaking is grotendeels verloren gegaan na de Tweede Wereldoorlog, Professionals vonden het veel makkelijker om kant-en-klare clubs direct te bestellen bij de fabrikanten, een begrijpelijke beslissing maar één die wel consequenties had. Door het verlies van de persoonlijke binding met de klanten en door een deel van hun adviserende rol kwijt te raken stelde de professionals zich open voor de concurrentie van grote sportwinkels en warenhuizen.

Er zijn minder dan 100 hickory clubs bekend met de stempel en naam van een Nederlandse golfprofessionals of golfclub, soms zijn ze nog te vinden op rommelmarkten. Deze clubs zijn heel leuk om te verzamelen en de NGF Commissie Erfgoed heeft ook altijd belangstelling om bijzondere clubs over te nemen. Als je een oude club hebt en hier meer over wil weten, aarzel dan niet om bij de Commissie om meer informatie te vragen.

NGF Commissie Erfgoed,

Iain Forrester